

Předávací zpráva MD, duben 2019

Dan Ťok

1. Legislativní úkoly

a. V Poslanecké sněmovně PČR

Změna zákona č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě

- Předkládaný návrh obsahuje zejména změny, které se týkají především právní úpravy provozování taxislužby. Alternativním taxislužbám umožní legálně využívat mobilní aplikace bez nutnosti využití taxametru. Všichni provozovatelé taxislužby (včetně Uber, Taxify atd.) budou muset mít živnostenské oprávnění, zaevidované vozidlo a na vozidle mít nově nalepenou identifikační nálepkou.

Změna zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích

- Návrhem se zavádí do zákona elektronická dálniční známka, která nahradí papírový kupón od roku 2021. Horní hranice ceny za roční známku je zachována na 1500 Kč.

Změna zákona č. 266/1994 Sb., o drahách

- Upravuje podle evropské směrnice otevírání trhu na železnici, stanovuje povinnosti provozovatelů dráhy a také umožňuje zavést novou právní úpravu jednotného jízdního dokladu.

b. V Senátu

Změna zákona č. 114/1995 Sb., o vnitrozemské plavbě

- Kromě transpozice evropské směrnice zavádí povinnost na významných vodních cestách využívat zařízení na sledování polohy a pohybu plavidel. Umožní efektivnější využívání plavebních komor, zvýšení bezpečnosti plavebního provozu a ochrany životního prostředí. Povinnost se nebude vztahovat na přívozy.

c. V připomínkovém řízení

Změna zákona č. 416/2009 Sb., o urychlení výstavby dopravní infrastruktury (zákon o liniových stavbách)

- Dopravní stavby by nově mohly být umístěny a povoleny v jediném řízení, a to na základě méně podrobné dokumentace, než je potřebná dnes. Nově bude stanovena povinnost vydat závazné stanovisko bezodkladně, stanovuje se maximálně 30 denní lhůta pro vydání závazného stanoviska, respektive 60 denní lhůta ve zvláště složitých případech. Pro případ nevydání závazného stanoviska v této lhůtě se stanoví fikce souhlasu.

Změna zákona č. 361/2000 Sb., o silničním provozu

- Návrh na zjednodušení bodového systému na tři sazby (0, 4 a 6) bodovaných přestupků. Cílem je výrazněji postihovat závažné a vědomé přestupky – zaměřujeme se na piráty silnic, kteří ohrožují slušné řidiče a ostatní účastníky provozu. Nově se zavádí definice bezpečné vzdálenosti. Návrh také obsahuje tzv. řidičák na zkoušku, tedy po dobu dvou let sníženou bodovou hranici k odebrání řidičského průkazu pro začínající řidiče na polovinu.

d. V přípravě

Zákon o silniční dopravě

- Implementace nařízení EU o tachografech v silniční dopravě, o zrušení nařízení Rady (EHS) o záznamovém zařízení v silniční dopravě a o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) o harmonizaci některých předpisů v sociální oblasti týkajících se silniční dopravy,
- Implementace nařízení (ES) o harmonizaci některých předpisů v sociální oblasti týkajících se silniční dopravy, o změně nařízení Rady (EHS) a (ES) a o zrušení nařízení Rady (EHS).

Zákon o provozu na pozemních komunikacích a zákon o získávání a zdokonalování odborné způsobilosti k řízení motorových vozidel

- Transpozice směrnice (EU) 2018/645, kterou se mění směrnice o výchozí kvalifikaci a pravidelném školení řidičů některých silničních vozidel pro nákladní nebo osobní dopravu a směrnice ES o řidičských průkazech.

Zákon o drahách

- Transpozice směrnice (EU) o interoperabilitě železničního systému v Evropské unii.
- Transpozice směrnice (EU) o bezpečnosti železnic.

Zákon o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích a o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla

- Implementace nařízení (EU) o schvalování motorových vozidel a o dozoru nad trhem s nimi, o změně nařízení (ES) č. 715/2007 a č. 595/2009 a o zrušení směrnice 2007/46/ES.
- Implementace nařízení (EU) o požadavcích na mezní hodnoty emisí plyných a tuhých znečišťujících látek a schválení typu spalovacích motorů v nesilničních mobilních strojích, o změně nařízení (EU) č. 1024/2012 a (EU) č. 167/2013 a o změně a zrušení směrnice 97/68/ES.

2. Výstavba dopravní infrastruktury

a. Dálnice a silnice I. tříd

Rozestavěno

- V současné době je **rozestavěno 254,6 kilometrů nových dálnic a silnic první třídy**
- Na zelené louce se staví 140 kilometrů dálnic
- Modernizace D1 je 52 kilometrů
- 63 km tvoří novostavby na silnicích I. tříd, které většinou tvoří obchvaty měst.
- Naplno se rozjely práce na obchvatu Českých Budějovic nebo na D35 mezi Opatovicemi nad Labem a Časy. Stavět se letos začne i na D7, kde se zkapacitní obchvaty Panenského Týnce a Loun. Pokračovat budou také práce na II. etapě obchvatu Frýdku-Místku nebo na 17 kilometrech dlouhém úseku D48 Bělotín – Rybí.

K otevření

- V roce 2019 **bude otevřeno 41,8 kilometrů dálnic a silnic**
- Nových dálnic 23,5 kilometrů
- Nových silnic I. třídy 18,3 kilometrů

Zprovozněné dálnice 2019	Zprovoznění	Km
D3 Bošilec -Ševětín	červen 2019	8,1
D1 Přerov - Lipník nad Bečvou	prosinec 2019	14,3
D46 MÚK Olšany	Listopad 2019	1,1
Celkem		23,5

- **V roce 2020 se otevře 86,3 kilometrů silnic**
 - Z toho modernizace D1 bude 29,5 kilometrů
 - Nových dálnic bude 32 kilometrů
 - Nových silnic 24,8 kilometrů
- **V roce 2020 se otevře např.:**
 - D3 Ševětín – Borek 11 km
 - D6 Nové Strašecí – Řevničov + obchvat 10 km
 - D48 Rybí – Rychaltice 11,5 km
 - I/11 Opava, severní obchvat 1,6 km
 - I/21 Trstěnice – Drmoul 5 km

Připravované silniční projekty

- **Dostavba D4 formou PPP projektu** – aktuálně probíhá soutěžní dialog se třemi konsorciemi, která se ucházejí o dostavbu a následné 25 leté provozování 32 kilometrů dálnice D4 mezi Příbramí a Mirovicemi.
- **Dostavba Silničního okruhu kolem Prahy.** Celkem bude mít SOKP 83 km, 41 km je hotovo, 42 km v přípravě. Nejbližší zahájení je stavba 511, která spojí D1 – Běchovice. Výkupy pozemků začnou ještě letos před vydaným územním rozhodnutím, které řeší Praha 22 (Uhřetěves).
- **Předpoklad zahájení realizace:**
 - SOKP 511 – 2021
 - SOKP 518 – 2025
 - SOKP 519 – 2025
 - SOKP 520 – 2025/2026
- **Příprava dostavby středočeské části dálnice D3.** Měla by se stavět najednou za možnosti využití financování PPP projektem. Aktuálně je na části stavby podaná žádost o vydání územního rozhodnutí stejně jako

žádost o verifikaci EIA. Chystá se doplňující hydrogeologické průzkumy a příprava realizace podrobného geotechnického průzkumu.

- **Příprava dostavby dálnice D11 na hranici s Polskem a příprava dokončení paralelní dálnice D35, která ulehčí přetížené D1.**

Modernizace D1

- Se začátkem letošní stavební sezóny se rozjela modernizace dálnice D1, kde je rozestavěno pět úseků a další dva se k nim letos ještě přidají, dohromady se bude najednou stavět znovu 70 kilometrů dálnice mezi Mirošovicemi a Ostrovačicemi. Hotovo bude v roce 2021.

Modernizace D1 – 20 úseků		
Stav	Počet úseků	Kilometry
Zprovozněno	13	90
Ve výstavbě	5	52
V přípravě	2	19

Rozšiřování odpočívek a parkovacích míst

- **Stavba 213 nových stání pro nákladní automobily v roce 2019:**
 - **D8** Siřejovice na 43,8. km vpravo, +37 stání
 - **D5** Šlovice vpravo a vlevo – vpravo +28, vlevo +42 stání
 - **D1** Střechov v km 52 vpravo a vlevo – vpravo +42 stání, vlevo +64 stání
- **Další rozšíření v přípravě 407 nových stání pro nákladní automobily, nejvíce na D1, D2 a D5 nebo D11.**
- Ve stavbě je také nová odpočívka D1 Osek nad Bečvou, která bude zprovozněna v roce 2019, celkem 80 stání. V průběhu roku 2019 bude zprovozněna odpočívka D55 Kurovice v obou směrech, dohromady 40 míst. Dále bude v roce 2019 zahájena výstavba 4 nových odpočívek na nově budovaných dálnicích, které nabídnou 120 nových stání pro NA.

b. Železnice

Rozestavěno

- Pokračuje první stavba dráhy na Letiště Václava Havla Praha – kompletní **rekonstrukce Negrelliho viaduktu**, která bude hotová v polovině roku 2020.
- **Pokračuje stavba železničního koridoru Sudoměřice – Votice.**
- **Aktuálně také probíhá modernizace trati do Hostivaře.**
- **Na železnici začínají letos práce na:**
 - i. elektrizaci a zkapacitnění trati Uničov – Olomouc v délce 29 km
 - ii. optimalizaci 15 km traťového úseku Mstětice – Praha-Vysočany,
 - iii. revitalizace a elektrizace trati Oldřichov u Duchcova – Litvínov
 - iv. prodloužení podchodů na pražském hlavním nádraží směrem na Žižkov.

K otevření

- **Letos se dokončí celkem 93 kilometrů tratí, např.:**
 - v. revitalizace trati Týniště nad Orlicí – Broumov v délce 30 kilometrů.
 - vi. Revitalizace 14 km trati Louny – Lovosice.
 - vii. Optimalizace 14 km trati Český Těšín – Dětmorovice.
 - viii. trať Nymburk – Mladá Boleslav.

Nejdůležitější připravované projekty

- **Železniční spojení s Letištěm Václava Havla Praha**
 - **Masarykovo nádraží**
 - záměr projektu k projednání na MD počátkem Q2/2019
 - Termín zahájení realizace v roce 2022
 - Projekt je složitý tím, že je nutné zajistit koordinaci navazujících investic, zejména ve vztahu k napojení na Opletalovu ulici - bylo dohodnuto mimoúrovňové křížení ul. Hyberské s vyústěním do ulice Opletalova.
 - **Modernizace Praha Bubny - Praha Výstaviště**

- nebyl „zapamatněn“ most Dukelských hrdinů, což umožňuje pokračování v územním řízení, to však bylo přerušeno – chybí 4 stanoviska - vydání ÚR nejdříve koncem Q1/2019
 - **Praha Výstaviště - Praha Veleslavín**
 - Proběhne další jednání s Fyzikálním ústavem ohledně zamezení ovlivnění měřících přístrojů tunelovou stavbou
 - 4. aktualizace ZÚR HMP byla vydána.
 - Bude nutné doplnit podklady pro změnu ÚP dle výsledné podoby DÚR
 - **Praha Veleslavín – Praha Ruzyně (Letiště Václava Havla)**
 - mezinárodní architektonická soutěž na žst. Veleslavín bude uveřejněna do konce 01/2019, z ní bude i libreto pro další stanice
 - Zahájení změny ÚP ve zrychleném režimu v 03/2019
 - **Praha-Ruzyně – Kladno**
 - ÚR probíhá, avšak postupně propadají dříve vydaná stanoviska - jedná se o 2 územní řízení vedená magistrátem města Kladna
 - celý úsek bude připravován již ve střídavé trakci 25 kV
 - do doby dokončení celého projektu budou realizovány jednotlivé stavby včetně předelektrizačních úprav, komplexní elektrizace až v okamžiku uceleného souboru staveb
- **Rychlá železniční spojení**
 - V květnu 2017 vláda schválila koncepci vysokorychlostních tratí. Hlavní prioritu má příprava spojení v ose **Drážďany – Ústí nad Labem – Praha – Brno – Vídeň/Bratislava – Budapešť a osa Brno – Přerov – Ostrava**. Tyto trasy by měly navazovat také na evropskou síť vysokorychlostních železnic
 - Termín zahájení výstavby nových železničních tratí pro rychlá spojení záleží na tom, zda se podaří změnit legislativu a prosadit jednodušší povolovací proces pro klíčové dopravní stavby
 - S realizací trati v úseku mezi Prahou a Brnem by se mohlo začít v období let **2026 až 2030**.

Opravy nádraží

- Po letech marného snažení se podařilo převést nádražních budovy z Českých drah na Správu železniční dopravní cesty. Více než stovka

nádražních budov díky tomu prochází každý rok stavebními úpravami, mezi lety 2017 a 2022 jde na opravy přibližně 8,4 miliardy korun.

- Díky tomu už jsou nově opravená nádraží například v Brandýse nad Labem, Brodku u Přerova, České Lípě, Chrudimi, Jindřichově Hradci, Karlových Varech, Kroměříži, Kutné Hoře, Náchodě, Neratovicích, Ostravě-Svinově, Příbrami, Rakovníku, Rokycanech, Skalici nad Svitavou, ve Starém Městě u Uherského Hradiště, Šumperku, Uherském Brodu či nejnověji Nelahozevsi. Nebo skončila také rekonstrukce zastřešení haly pražského hlavního nádraží a připravuje se rekonstrukce dalších částí Fantovy budovy.
- V roce 2019 začnou rekonstrukce např. železničních stanic Praha – Smíchovské nádraží, v Berouně, Bohumíně, Břeclavi, Havířově, Kolíně, Frýdku-Místku, Českém Krumlově, Hanušovicích, Třebíči, Frenštátu pod Radhoštěm, Ostravě (h. l. n.) či Přerově.

c. Vodní cesty

Vodní koridor Dunaj-Odra-Labe

- Studie proveditelnosti potvrdila, že projekt vodního koridoru propojující řeky Dunaj, Odra a Labe je ekonomicky efektivní z pohledu dopravního, vodohospodářského, energetického i rekreačního. Výrazně lepší hodnocení má samotné propojení Dunaje s Odrou, labská větev koridoru velmi snižuje efektivitu celého projektu.
- Celkové investiční náklady projektu ve variantě propojení všech tří řek jsou 585 miliard korun, ve variantě propojení Dunaje a Odry jsou náklady předběžně odhadnuty na 283 miliard.
- Návrh dalšího postupu určí vláda, Ministerstvo dopravy navrhuje sledovat pouze osu Dunaj – Odra (její koridor upravit dle doporučení ve studii) a vyřadit z dalšího sledování labskou větev, včetně jejího vyjmutí z územní rezervy.

Plavební stupeň Děčín

- Plavební stupeň Děčín má zlepšit splavnost Labe před hranicí s Německem a přesunout část těžké nákladní dopravy ze silnice na vodu.
- Příslušný státní orgán ochrany přírody vydal stanovisko, že kompenzační opatření pro Plavební stupeň Děčín nelze stanovit. Tuto stavbu plánuje Ředitelství vodních cest ČR postavit v Evropsky významné lokalitě, kde toto není možné bez souhlasného stanoviska SEA z titulu obsahu Koncepce vodní dopravy ve vazbě na stanovení kompenzačních opatření a souhlasného stanoviska EIA z hlediska konkrétního vlivu stavby na životní

prostředí. Příslušný orgán ochrany přírody a krajiny nestanovil dosud kompenzační opatření, stejně tak nebylo dosud vydáno souhlasné stanovisko EIA. Česká republika se proto obrátila na Evropskou komisi s žádostí, zda by nemohla dopady jezu na přírodu kompenzovat opatřeními v cizině. Evropská komise to ale odmítla a doporučila hledat kompenzace na území ČR. Ministerstvo dopravy nadále trvá na tom, že stavba jezu je větším veřejným zájmem než ochrana přírody v souladu s přijatým usnesením vlády ČR č. 46 ze dne 18. ledna 2017. Probíhá proto analýza možností stanovení kompenzační opatření a s tím souvisejících postupů na území ČR.

Plavební stupeň Přelouč II

- Splavnění Labe do Pardubic je jednou z vládních priorit. Je rovněž součástí priorit strategického materiálu Koncepce vodní dopravy (byl vzat na vědomí vládou ČR v září 2017).
- Průtahy kolem stavby plavebního stupně Přelouč II (soudní spory s ekology) způsobily, že stavba přišla o posouzení vlivu stavby na životní prostředí (EIA), které bylo vydáno ještě podle zákona 266/1992. Projekt je na seznamu klíčových dopravních staveb, na které se vztahuje novela zákona o urychlení výstavby. Ředitelství vodních cest se nyní snaží najít jiné technické řešení ve formě jiného umístění stavby, které by bylo více konformní s Ministerstvem životního prostředí a Agenturou ochrany přírody.

4. Financování dopravní infrastruktury

OP Doprava

- V období 2014 – 2020 zde má Česká republika k dispozici více než **118 miliard korun**. OP Doprava vyhlásil ze všech národních programů nejvyšší objem výzev. Počet žádostí o finanční podporu dosáhl již 115,0 mld. Kč, což znamená **97,4 % celkové alokace programu**.
- Mezi významné stavby realizované prostřednictvím OP Doprava patří:
 - Modernizace trati Rokycany - Plzeň, fáze II
 - Dálnice D1, stavba 0137 Přerov - Lipník nad Bečvou
 - D1 Modernizace - úsek 18, EXIT 134 Měřín - EXIT 141 Velké Meziříčí západ
 - Dálnice D3, stavba 0309/II Ševětín – Borek
- Jelikož lze v příštím programovém období očekávat snížení prostředků v operačních programech, ministerstvo intenzivně připravuje alternativní

metody financování dopravních staveb, např. PPP projekty (D 35, D6) nebo transformaci ŘSD na akciovou společnost.

Půjčka od Evropské investiční banky (EIB)

- Ministerstvo financí uzavřelo s Evropskou investiční bankou (EIB) úvěrovou smlouvu do výše 3 miliardy korun na financování výdajů na rozvoj železniční infrastruktury. Jedná se o první část z celkového úvěrového rámce 11,5 miliard korun.
- Podmínky smlouvy umožňují pružně využívat úvěrové prostředky a vybírat mezi fixní nebo variabilní sazbou ve splatnostech až do 20 let. Do té doby neplynou z uzavřené smlouvy žádné úrokové výdaje. Realizaci projektu zajišťuje Správa železniční dopravní cesty (SŽDC)

Financování prostřednictvím PPP

- Připravuje se pilotní projekt dostavby D4 mezi Příbramí a Pískem v celkové délce 32 km a 25 letým provozem. Aktuálně probíhá soutěžní dialog se třemi zájemci.
- Po uzavření smlouvy se předpokládá zahájení přípravných prací tak, aby se začalo stavět již v roce 2020.
- Po vyhodnocení pilotního projektu je možné uvažovat o dostavbě dalších dálničních úseků formou spolupráce veřejného a soukromého sektoru, konkrétně např. může jít o středočeskou část D3, dostavbu Karlovarské D6, chomutovské D7 nebo dostavba dálnice D35.

Transformace ŘSD a SŽDC

- Po vzoru rakouského Asfinagu by se mělo Ředitelství silnic a dálnic stejně jako Správa železniční dopravní cesty transformovat do akciových společností, které se dokáží samy uživit. Příjmy ŘSD nebo SŽDC by plynuly od státu v podobě platby za službu oproti dnešním dotacím ze Státního fondu dopravní infrastruktury. Nový model financování může být vyzkoušen právě na SŽDC. Cílem je umožnit mimorozpočtové financování těchto organizací po omezení evropských zdrojů.

5. Nejdůležitější agenda MD pro nadcházející období

A. Aktuální

Zavedení elektronické dálniční známky

- Příprava zavedení tzv. videotollingu. Řidiči si od roku 2021 budou kupovat dálniční známky elektronicky, bez nutnosti vylepovat papírový kupón.

Jednotný tarif na železnici

- Nejpozději v polovině roku 2020 začne zkušebně tarifní integrace jízdenek; bude jedno, s jakým dopravcem cestující pojedje, bude mu stačit jedna jízdenka.

Přechod na nový mýtný systém

- V prosince 2019 začne fungovat mýtný systém pod novým provozovatelem CzechToll a SkyToll. Bude potřeba hlídat přípravu a spuštění celého systému a dořešit s kraji a obcemi, na kterých úsecích silnic I. třídy z rozšířených 900 km bude platit nulová mýtná sazba.

Obhajoba poslední změny zákona č. 416/2009 Sb., o urychlení výstavby u Ústavního soudu

- Návrh podala skupina senátorů, která požaduje zrušení povinnosti vlastníka pozemku strpět provádění přípravných prací, institut tzv. mezitimního rozhodnutí a přílohu zákona, která obsahuje seznam vybraných staveb dopravní infrastruktury, na které je možno aplikovat institut mezitimního rozhodnutí.

Liberalizace železnice po roce 2019

- V rámci Evropskou unií nařízenému rozvolnění trhu na železnici bude MD muset postupně začít všechny tratě soutěžit.

Zrušení střídání času

- Do roku 2021 je potřeba v rámci EU sjednotit postup, jak dospět k dohodě, jaký čas si zachovat.

B. Agenda „pro lidi“ 21. století

a. Autonomní řízení

- Otázka provozu automatizovaných aut je tématem probíhající odborné diskuse techniků a právníků. Do konce roku 2020 by MD mělo vytvořit podmínky zajišťující a podporující bezpečný provoz autonomních vozidel.

b. Podpora elektromobility

- V rámci Operačního programu doprava 2 je realizována podpora infrastruktury pro alternativní paliva, v rámci níž jsou podporovány také dobíjecí stanice pro elektromobily. Celková alokace určená na infrastrukturu pro elektromobilitu je 850 mil. Kč. Věříme, že podpora bude pokračovat i v příštím programovém období EU fondů (OPDIII po roce 2020 + podpora z fondu CEF).

c. Elektronický řidičský průkaz

- Dnes už je propojen Centrální registr řidičů na Portál občana, kde lze zjistit poslední změny na bodovém kontě řidiče, skupinu řidičského oprávnění nebo datum platnosti průkazu. Do budoucna lze zvážit plně elektronický řidičský průkaz, ať již propojením s občanským průkazem nebo formou aplikace v mobilním telefonu.

d. Regulace dronů

- MD a ŘLP vytváří analýzu komplexní úpravy regulačního rámce (zákon č. 49/1997 Sb., vyhláška 108/1997 Sb., letecké předpisy, praxe ÚCL) pro oblast bezpilotních letadel v návaznosti na zavedení přímo použitelné úpravy v právu EU a další aktuální požadavky napříč resorty (mj. zóny/mapové podklady, zasahování/lokalizace nebo služby „U-Space“).
- Příslušná nařízení EK mají být publikována v květnu 2019, požadovaná účinnost novely zákona je již k polovině roku 2020.

e. Zjednodušení povolování nadrozměrných nákladů

- Maximální povolené rozměry vozidel je potřeba upravit na evropské standardy, aby se omezila agenda povolování nadrozměrných nákladů.

f. Snížení jednotkové hmotnosti nákladních vozidel

- Současná maximální hmotnost jízdní soupravy 48 tun zatěžuje dálniční síť a další silniční infrastrukturu nad rámec výběru mýta. Je proto třeba snížit celkovou hmotnost vozidla na úroveň 42 tun, jak je obvyklé jinde v Evropě. K diskusi je i snížení povolené zátěže na jednotlivé nápravy.

g. Vysokorychlostní vážení

- Další formou ochrany proti přetíženým kamionům a ničení silniční infrastruktury je vysokorychlostní vážení. Do budoucna je třeba vytvořit automatický systém, propojený s mýtným systémem, který bude přetížení vozidla penalizovat.